

2007: ONDERZOEKSRESULTATEN IN SCHOTLAND

'Schotse wijsneuzen'

In de Volkskrant en Trouw konden we lezen dat men in Schotland erin was geslaagd door filosoferen kinderen helderder te laten denken en zich toleranter te laten gedragen. In 2001 is men in Clackmannanshire, in het midden van Schotland, begonnen met het introduceren van filosofielessen, de zgn. 'philosophical enquiry approach', op basisscholen. Het doel was te onderzoeken of een

'weekly collaborative enquiry' in de klas kan leiden tot (1) een zekere ontwikkeling in bepaalde cognitieve vaardigheden zoals die, die betrekking hebben op het redeneren en het voeren van een dialoog in de klas en (2) een bepaalde ontwikkeling op sociaal en emotioneel gebied.

Het Schotse initiatief maakte gebruik van Paul Clegghorn's 'Thinking through Philosophy programme'. Dit programma hanteert o.a. gedichten en verhalen om kinderen kritisch en creatief te laten denken. Het materiaal was ambigue van aard, d.w.z. dat de betekenis ervan multi-interpretabel was. Verder heeft men zich in de opzet en uitvoering laten inspireren door het werk van Lipman en dat van Robert Fisher.

Het onderzoek werd op een strikt methodologische wijze uitgevoerd. Op zowel de experimentele als de controlegroepen heeft men de volgende methoden toegepast: (1) formele en gestandaardiseerde tests, die zowel het cognitieve functioneren van kinderen meten als het zelfconcept van leerlingen waarin zij zichzelf beoordelen als probleemoplosser vanuit een bepaalde leerstijl, (2) 'Video recordings' waarmee welomschreven gedrag van kinderen werd geobserveerd en vastgesteld en (3) het toepassen van 'User Questionnaires' die meer kwalitatief van aard waren. Vervolgens testte men beide groepen opnieuw aan het eind van het tweede jaar voortgezet onderwijs middels methode (1).

De empirische resultaten zijn helder. Overtuigend wordt aangetoond dat de experimentele groep significant onafhankelijker en rationeler dacht en argumenteerde dan de controlegroep. Het filosofisch programma heeft van deze leerlingen niet alleen effectievere denkers en probleemoplossers gemaakt, maar ook toleranter. Leerlingen kregen meer zelfvertrouwen, leerden naar elkaar luisteren en begrip voor elkaar op te brengen. In gesprekken ontdekten ze dat je vanuit verschillende perspectieven naar dezelfde thema's kunt kijken en wat dat betreft geen goede of foute 'antwoorden' zijn. Het is fascinerend om te constateren dat de experimentele groep in het vervolgonderwijs deze vaardigheden en attitudes behield.

Zie voor meer informatie
[www.clacksweb.org.uk/
learning/raisingachievement/](http://www.clacksweb.org.uk/learning/raisingachievement/)

datum: 23 september 2007

onderwerp:

door: Anton Vandeursen

Dit artikel Onderzschotland

verscheen in

nieuwsbrief

filosofen 67